
Л.А.Шеремет,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри загальноосвітніх дисциплін
Бориспільського інституту муніципального
менеджменту при МАУП

СПОРТ ЯК СОЦІАЛЬНЕ ЯВИЩЕ ТА ФАКТ КУЛЬТУРИ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ФІЛОСОФСЬКОГО РОЗГЛЯДУ

Актуальність дослідження феномену спорту в ракурсі соціальної філософії зумовлена тим, що в сучасному соціумі саме існування людей має значною мірою спортивний, змагальний характер, а отже, спорт як спосіб життєвої активності та засіб проведення часу набув у наші дні неабиякого значення. Життя, за висловом Х.Ортегі-і-Гассета, є спорт в тому сенсі, в якому радісне й вільне спортивне зусилля протистоїть примусовості праці [9, 43]. Соціально-філософський аналіз спорту як складної категорії у системі ціннісних орієнтацій викликаний і необхідністю реагувати на практичні проблеми сучасного способу життя молоді (зокрема – на проблему соціалізації, навчання, дозвілля), які багато в чому визначаються рівнем фізичної культури та спорту. Окрім того, конче потрібно вивчати проблеми, пов'язані з екологізацією мислення. Не останнє місце в цьому процесі займає визнання цінності фізичного здоров'я людини.

Місце спорту як феномену культури людства у філософській рефлексії сьогодення досі не відповідає його справжній ролі у справі досягнення високого рівня культури життєдіяльності людей і у цілому його статусу як глобального стимулу гармонізації векторів сучасної цивілізації. Не можна не зазначити, що останніми роками цей напрям осмислення поступово розвивається. Так, соціально-філософському дослідженню спорту *присвячено праці* українських і зарубіжних дослідників – С.М.Бацунова, В.Є.Білогура, Л.М.Газнюк, В.Й.Григор'єва, А.Гутманна, О.В.Кільдюшова, В.Моргана, Ю.А.Семенової, В.І.Столярова та ін. Проте новизна такої постановки питання та надзвичайна різноманітність існуючих форм спортивної діяльності [1, 81] лише підкреслюють ту обставину, що в дзеркалі соціально-філософського осмислення спорт як феномен культури

ще не є концептуалізованим та розглянутим повною мірою. Не можна не погодитися з В. Є. Білогуром у тому, що «спорт як культурний феномен, незважаючи на його давню практику, залишається майже не розробленим як науковий напрямок» [3, 144].

Метою даної статті є обґрунтування спорту як окремого предмету філософського аналізу, висвітлення методологічних засад і основних аспектів його розгляду в галузі соціальної філософії.

Термін «соціально-філософський аналіз спорту» є відносно новим. Та, не зважаючи на це, перші спроби такого аналізу мали місце ще в античній філософії. Вони були пов'язані з філософським ученням Аристотеля та Платона, які процес виховання і його завдання ставили у пряму залежність від гігієнічного виховання. Філософське осмислення проблем спорту в Новий час пов'язане з творчістю Ж.-Ж.Руссо, який створив теорію «природного виховання», вважаючи, що вона може зцілити пороки його часу. На межі XVIII–XIX століть ідеї реформаторської педагогіки зачепили і фізичне виховання. У дослідженнях першої половини XX ст. простежується тенденція виправдання цілей фізичної освіти вимогами політичних систем, тобто політика починає диктувати завдання й цілі фізичного виховання. Фізична культура та спорт стають ядром політичного виховання, що підпорядковує собі всю людину. Історія нацистської Німеччини та 30-ті роки XX століття в нашій країні – яскраве тому підтвердження [див.: 7].

Наука про спорт значно молодша як організаційно оформлена дисципліна. Хоча протягом багатьох століть висловлювалися загальні міркування про фізичне виховання, фізичні вправи, гімнастику і спорт, все це ще не означало виникнення самостійної науки про спорт, що займається лише своїми специфічними проблемами. Виникла вона лише тоді, коли вже не можна було не помічати зростаючого суспільного значення спорту. У 1920-ті роки було створено перші кафедри з цієї дисципліни, – що означало визнання спорту об'єктом наукового аналізу [11].

Термін «соціально-філософський аналіз спорту» вперше запровадив німецький спортивний діяч Карл Дім на початку 50-х років XX ст. в науковій доповіді «Наука про спорт як філософія педагогіки» [див.: 10]. Ця назва говорить сама за себе; вона означає, що дослідник залічив науку про спорт до сфери соціальної педагогіки,

соціальної філософії. Через понад десятиліття схожу думку висловив О.Групе в цілій низці досліджень, так само пов'язуючи науку про спорт з філософією та педагогікою. Спільність наведених думок полягає в тому, що наука про спорт через її предмет певною мірою залежить від соціального, політичного культурного, економічного стану суспільства [8].

Багато хто досі вважає, що, займаючись фізичними вправами та спортом, людина вдосконалює свої фізичні можливості. Та як довів ще в п'ятдесяті роки М.О.Бернштейн, властиві людині фізичні якості (сила, спритність витривалість, гнучкість) найвищого прояву досягають лише за участі психіки (зокрема, розвитку цілеспрямованості, волі, мотивації тощо). Тому дослідник запропонував називати їх не просто фізичними, а психофізичними якостями [2, 19]. Тобто аналіз спорту є важливим і для розбудови концепції цілісного розвитку людської особистості.

Коли йдеться про розвиток особистості та про роль спорту в процесі її соціалізації, не можна не зазначити, що соціально-філософський аналіз цього феномену здійснюється в тісному контакті з дослідженням духовної культури молоді. В рамках власне соціально-філософського знання інтерес до молодіжної проблематики зазвичай виникав у періоди загострення соціальних «проблем з молоддю»: наука немовби відповідала на певне соціальне замовлення, пояснюючи проблемну ситуацію, що склалася.

Тому, розгляд даної царини наукового знання, ймовірніше за все, слід пов'язувати з конкретними соціально-історичними ситуаціями, в яких молодь стає об'єктом уваги дослідників. Зайнятість молоді, безробіття, молодіжні ринки праці (в основному, вторинний ринок праці, як тимчасове працевлаштування молоді, що не володіє достатньою кваліфікацією) активно вивчають і сьогодні. На жаль, в літературі, присвяченій цим проблемам, далеко не завжди учнів професійних училищ і студентів ВУЗів вирізняють як окрему молодіжну спільноту, що володіє низкою специфічних особливостей.

Відомо, що загальною предметною основою фізичної культури та спорту виступає культура рухової активності. При цьому під культурою слід розуміти, на нашу думку, поліпшення, облагородження тілесних і духовних якостей, здібностей та потенцій людини. Тож можна говорити про *культуру тіла*, *культуру душі* та *духовну*

культуру. Проте культура тіла аж ніяк не зводиться до тілесної фізики, а має своєю передумовою відповідний рівень розвитку духовності, яка є такою суттєвою характеристикою ідентифікації або самоідентифікації особистості, в якій тілесне, душевне і духовне начала доповнюють одне одного, не пригнічуючи одне одного. Духовність, як індивідуальна цінність, задає механізм виходу за межі свого «Я», даючи змогу останньому духовно перетворити своє фізичне тіло, здолати дуалістичний розрив всередині людини на тіло та розум.

Прийнято вважати, що дуалістичне протистояння духу і тіла («крилатої душі» та «тлінного тіла») бере початок в античній філософії. Проте, античні філософи приділяли велику увагу саме з'ясуванню того, як пов'язані душа та тіло. Арістотель вважав справедливим «відвести дослідженню про душу й тіло одне з перших місць». Він багаторазово доводив, що душа невід'ємна від тіла, що весь стан душі пов'язаний з тілом. У Платона «душа старша за всі речі», що вона виникла раніше тіла, яке виступає лише як її образ. Сократ вирішував проблему співвідношення душі й тіла інакше. На його думку, тіло всевладне, саме воно і його пристрасті є «винуватцями воєн, бунтів та битв», – оскільки змушує нас здобувати багатства та їм рабськи служити. Воно збиває з пантелику, приводить до сумнівів. Досягти чистого знання можна тому тільки душею, відмовившись від тіла, а це можливо лише після смерті. «З часів Платона і Аристотеля, – зазначає А.А.Горяїнов, – людська тілесність розглядалася як вершина виразу суспільної гармонії. Ідея взаємозв'язку тілесності та духовного «Я» людини передбачає, що проникнення душі людини в свою тілесність не має бути абсолютним, в результаті чого повністю зникає відмінність душі та тіла» [5, 582–583].

В середні віки дуалістичний погляд перетворюється на відкрито вороже протиставлення цих непримиренних сутностей. З полону земного душа рветься до божественного; але й земний світ є творінням бога. Тому і плоть пронизана духом, а матерія є не тільки побічною силою. Вона також спіритуалізується. Проте, якщо ми звернемося до реальної повсякденної релігійної практики, то побачимо не стільки одушевлення матеріального начала, скільки, мабуть, своєрідний наївний натуралізм, який розмиває, здається, чіткі межі

між проявами духовного та матеріального порядку. До речі, розглядаючи питання про релігійний вимір спорту, деякі дослідники наголошують на тому, що зародження спорту в європейській культурі тісно пов'язано зі становленням протестантизму в Західній Європі [4, 90; 6, 29]. На нашу думку, такий аспект соціально-філософського розгляду феномену спорту є, безперечно, евристичним, хоча зводить все різноманіття його культурної детермінації до окремої релігії, до окремого напрямку або традиції філософування (як це робить, наприклад, В. Морган, наполягаючи на становленні філософії спорту виключно в Північній Америці й переважно у зв'язку з розвитком прагматизму [12, 205]), – значить недооцінювати «багатовимірність» спорту як соціально-культурного феномену.

Тим більше, що й загальнокультурні підвалини сучасного світобачення, попри свій генетичний «європоцентризм», збагатилися й продовжують розвиватися в усіх культурах світу. Так, європейське Відродження та Новий час поступово перетворили тіло на цінність і джерело насолоди. Щоправда в період німецької класичної філософії було досягнуто нове розуміння тілесності – як «артикульованого» тіла, або відчуття. Зокрема, Фіхте поділив органи людського тіла на зовнішні та внутрішні. При цьому це було не просторове визначення органів людського тіла, а їх смислове визначення. Згідно з таким підходом, внутрішнє проявляється під впливом моральності та волі, а зовнішнє може перебувати під чужим впливом, зазнаючи дій інших предметів та людей.

До сказаного про розуміння взаємини душі та тіла людини в історико-філософському плані додамо й те, що прагнення людини повністю вкласти душу в процес вдосконалення своїх тілесних здібностей часто обертається тим колосальним і неприродним нервово-емоційним напруженням, яке призводить до підвищеного ризику травматизму. А тому, вдосконалюючи свою фізичну культуру, ми маємо виходити за межі завдань вдосконалення лише своєї тілесної організації (свого тіла) і думати про важливість і духовної організації, міцно пов'язаною зі світом тілесної культури через зовнішні та внутрішні органи чуття.

Отже, слід термінологічно розмежовувати такі поняття, як *тіло* і *тілесність*. Остання є, насамперед, соціальною та індивідуальною цінністю людини, а значить – становить суспільне багатство,

спрямоване на духовно-тілесне відтворення людини, а не просто на підтримку її фізичного існування.

На нашу думку, тілесність означає певним чином організоване тіло. Тож можна говорити про різні види тілесності – «тіло пілота», «тіло актора», «тіло спортсмена» та ін. Так, «тіло спортсмена», або його тілесно-душевно-духовна конституція, становить собою феномен, спрямований на неповторно одиничний, принципово сингулярний акт виходу людини за межі своїх можливостей. При цьому для спортсмена найбільш характерним є такий елемент його життя, як суперництво, що виступає як одна з форм соціального оцінювання здібностей людини на основі порівняння результатів її діяльності з певним стандартом, в ролі якого можуть виступати інша людина, група, минула діяльність того самого індивіда або певний рівень його діяльності.

Зрозуміло, що спортсмен, як і особа, зайнята іншими формами діяльності, відчуває бажання та пристрасті. В разі певного бажання недопустимим є недиференційоване сприйняття явищ духовного життя. Злиття з об'єктом чи поєднання з іншою особою не є неодмінною умовою і суттю бажання. Неможливо зрозуміти бажання, відштовхуючись від відношення володіння.

Коли ми говоримо про бажання, то часто при цьому забуваємо про специфічно трансцендентне начало в ньому, про його таємницю, його дивовижність. Людина часто буває готовою сховатися при зустрічі з дивним за добре знайоме, рідне, звести бажання до примхи і капризу. Проте таємниця бажання (у тому числі й бажання здобути перемогу в спортивному змаганні) безпосередньо пов'язана з таємницею особистості.

Бажання перемоги народжується в культурі та певною мірою є культурно зумовленою. Однак воно може й протистояти культурі. Створені ним сили часто протистоять «законам природи». Візьмемо до уваги і той момент, що наше власне бажання часто не належить нам цілком, і саме в тому сенсі, що ми, як правило, відчуваємо присутність у ньому чогось, що розташовується за межами нашої волі (тоді як слід, звичайно, погодитись, що здебільшого воля майже не відрізняється від бажання).

На наш погляд, наявність об'єктивного в суб'єктивному бажанні перемоги і становить таємницю останнього, завдяки чому ми не в

зможі спинити дію сили бажання. Предмет бажання може стати надбанням нашого соціокультурного досвіду, але лише частково, оскільки виходить за його межі. Предмет, особливо пов'язаний з досягненням перемоги, означає суб'єктивну глибину досвіду. Тому бажання не може бути задоволено абсолютним чином. Проте відносність задоволення не виключає задоволення – і, головним чином, тому, що таке задоволення передбачає гру творчих сил людини.

Разом із тим, будучи виповненим, бажання може лишитися цілком незадоволеним (незадоволеність тут постає як наслідок розбіжності об'єкта та предмету бажання). Гра в бажанні дозволяє співпасти об'єкту і предмету, оскільки вона означає якусь радість щодо подолання суперечності між прагненням віддати і прагненням забрати. Бажання – вияв віддачі та присвоєння, оскільки в бажанні ми не віддаємо і не присвоюємо, але виказуємо готовність це зробити.

На відміну від видовищного мистецтва, що передбачає створення художнього образу, який сприймається як закінчений витвір, спортивне змагання сприймається як «теперішня», достовірна і «невідрежисована» подія (хоча вона й є певною мірою естетизованою). Цей момент випадковості створює простір для зловживань, особливо сьогодні, коли засоби комунікації стали середовищем проживання людини й активно впливають на її «життєвий світ», на свідомість.

Відомо, що криза духовного життя суспільства, яка розпочалася із занепаду класичного видовищного мистецтва, здатного надавати людині естетичну насолоду, супроводжується зростанням ролі видовищ із властивими їм розвагами, непристойною образністю, духовною та інтелектуальною нерозвиненістю їх учасників. На відміну від абстрактного видовища, спорт, виступаючи способом відродження особливого суспільного настрою та розміреного темпу життя, становить собою такий культурний феномен, який не просто спрямований на унікальний, одиничний акт виходу людини за межі своїх потенцій, але й пов'язаний з самою глибиною її соціокультурного досвіду, із зануренням у найглибші пласти тілесності, душевності та духовності. При цьому тілесний досвід забезпечує процеси самодетермінації у реалізації завдань рухової активності, в процесі фізичного самовдосконалення та логічного зростання.

Спорт у його соціально-філософському вимірі – це, на мій

погляд, сам *спосіб життя*, справжній взірець діяльності, що припускає в усьому розміреність, бажання допомогти людям, служити загальнолюдським цінностям. Головним предметом сучасного спорту була і лишається людина, її індивідуальне та суспільне життя. Бажання бути першим у будь-яких видах діяльності, сповнених етичного змісту, – цілком законне бажання. Але це, з одного боку, продукт персонального, особистісного зусилля, тобто творчий акт, який по-справжньому можливий лише в просторі зіткнення різних позицій. А з іншого – це бажання має загальнокультурну об'єктивну значущість і тому постає, так би мовити, надособистісним, суперпозиційним. Як факт культури, спортивна дія вільна від обмежень тієї або іншої позиції. Вона народжується в гострих позиційних взаємодіях, але стає при цьому загальним надбанням, що існує автономно від суб'єкта, який її породив. Найвищі спортивні досягнення живуть немовби своїм власним життям. І ця обставина означає, що спорт, – як і наука, мистецтво, філософія, – є формою духовного життя, основу якого утворює етична воля, яка розвивається не лише за об'єктивними, а й за суб'єктивними законами.

Розглядаючи різні аспекти соціально-філософського дослідження феномену спорту, не можна не оминати й тему видовищ і свят, які за природою своєю відволікають нас від звичайного життєвого розпорядку. Свято досі лишається своєрідною спробою перевернути світ буденних турбот, світ повсякденності, і створити світ, здатний порушити звичний, розмірений темп життя. В цьому розумінні, спорт, як соціальне явище, спрямований на розмірене й водночас радісне існування. Він дозволяє ввести деструктивну енергію в позитивне русло, гармонізувати відносини народу та влади, поступово усунути диспропорції як у соціальному, так і в духовному плані. Святкові видовища в слов'янських культурах часто асоціюються з бенкетами як місцем маргіналізації соціального досвіду, коли плач легко переходить у сміх, насолода – в страждання, сите життя – в напівголодне існування, а буйство – у повну духовну апатію. Спорт, заняття спортом (як в активній, так і в пасивній його формі) сприяють вихованню відчуття міри в людині. А це запобігас процесу переродження видовищних мистецтв і спортивних змагань у прості видовища традиційного амбівалентного плану. Звичайно, сама по собі переважна орієнтація на видовища та видовищне

мистецтво ще не гарантує високої культури естетичних переживань.

Отже, можна зробити *висновок*, що спорт є передусім соціальним феноменом, сповненим філософського змісту. Спортивна дія виникає, добудовується до своєї максимальної істинності лише в інтерперсональних відносинах, де, з одного боку, свобода «Я» неможлива без свободи іншого, а з іншого – особистість виявляється більшим, аніж просто суб'єкт. Адже така дія – не просто акт виходу людини за межі своїх можливостей, це – акт духовності як необхідної умови творчості та самореалізації особистості, соціокультурної активності людини, її життєвої енергії, спрямованої на перетворення самого себе та навколишньої дійсності. Спорт допомагає здійснити рух від фізичного до «розумного» тіла в тому розумінні, що він активізує не лише тілесні, але й духовні потенції, примушує бути мужнім, витривалим, захищати людей від багатьох небезпек, – отже, бути людиною етичною.

Звичайно, філософське визначення сутності спорту не обов'язково збігається з ситуацією наявного буття. У сучасному суспільстві споживання змагання стає вкрай видовищним. Люди вдаються до інтриг; суспільству постійно нав'язується думка, що проблема моральності тут ні до чого, особливо коли мова йде про сферу виробництва (в тому числі й духовного) у сфері ринкових відносин. Проте комерціалізація спорту не зменшує пошани до суперника, принципу самоконтролю, тобто всіх тих імперативів, які досягаються в освіті. А тому, з огляду на суперечливість, різноманітність та загалом «багатовимірність» спорту як соціального феномена, що включає в себе, по-перше, проблеми його співвіднесення з наукою, мистецтвом та релігією, по-друге – питання етичного змісту та цінностей повсякденної життєдіяльності, і, по-третє – гармонійного співвіднесення духовного та матеріального в особистості, він, спорт, може виступати предметом окремого соціально-філософського дослідження, проведення якого з урахуванням названих аспектів його розгляду має становити предмет подальших розвідок із означеної тематики.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Бацунов С. М.* Спорт як відображення соціального життя людини / С. М. Бацунов // Практична філософія. – 2007. – № 4(26). – С.81-87.
2. *Бернштейн Н. А.* О ловкости и её развитии / Н.А.Бернштейн. – М.: Физкультура и спорт, 1991. – 288 с.
3. *Білогур В. Є.* Філософія спорту як новий науковий напрямок і нова навчальна дисципліна / В.Є.Білогур // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2013. – №54. – С.138-154.
4. *Газнюк Л. М.* Спорт як соціально-філософський феномен / Л.М.Газнюк, Ю. А. Семенова // Практична філософія. – 2007. – №4(26). – С.87-94.
5. *Горяинов А. А.* Диалектика телесного и духовного начала человека / А.А.Горяинов // Философия и будущее цивилизации: Тезисы докладов и выступлений IV Российского философского конгресса (Москва, 24–28 мая 2005 г.): В 5 т. – М.: Современные тетради, 2005. – Т.4. – С.582-583.
6. *Гуттманн А.* Протестантизм, капитализм и современный спорт / Аллен Гуттманн // Логос. – 2013. – №5(93). – С.1-42.
7. *Кудрявцев В. Г.* Спорт, события и судьбы / В.Г.Кудрявцев, Э.В.Кудрявцева. – М.: Просвещение, 1986. – 366 с.
8. *Майнберг Э.* Основные проблемы педагогики спорта : Вводный курс : Пер. с нем. / Э.Майнберг . – М.: Аспект Пресс, 1995. – 318 с.
9. *Ортега-и-Гассет Х.* Что такое философия? – М.: Наука, 1991. – 408 с.
10. *Diem C.* Weltgeschichte des Sports und der Leibeserziehung / Carl Diem. – Stuttgart: Cotta, 1960. – xvi, 1223 s.
11. *Eichberg H.* Der Weg des Sports in die industrielle Zivilisation / Hans Eichberg. – Baden-Baden: Nomos-Verlagsgesellschaft, 1973. – 172 s.
12. *Morgan W. J.* The Philosophy of Sport: A Historical and Conceptual Overview and a Conjecture Regarding Its Future / William J. Morgan // Jay Coakley and Eric Dunning (eds.) Handbook of Sports Studies. – London: Sage, 2003. – P.205-212.

Шеремет Л.А. Спорт як соціальне явище та факт культури: основні аспекти філософського розгляду.

У статті розглянуто методологічні основи дослідження спорту як соціального явища та факту культури. Особливу увагу приділено питанню про культурну детермінацію спорту як діяльності та способу життя. Проведено аналіз основних аспектів філософського дослідження спорту, що включають до себе як співвіднесення спорту з іншими формами людської культури, так і проблему формування ціннісних орієнтирів людської діяльності та розвитку особистості, висвітлюється роль фізичної та спортивної культури в контексті проблеми формування ціннісних орієнтації особи і суспільства; розглядається функціональне поле фізкультурної і спортивної діяльності. Досліджуються такі універсалії, як спорт і видовище. Також автор зупиняється на понятійному статусі спорту, як певному способі життя, чистому образі соціальної і духовної діяльності, що припускає у всьому розміреність, бажання допомогти людям, служіння загальнолюдським цінностям. Та головним предметом сучасного спорту була і залишається людина, її індивідуальне й суспільне життя. Спорт, як і наука, мистецтво, філософія є формою духовного життя, основу якого утворює етична воля і яке розвивається не тільки за об'єктивними, але й за суб'єктивними законами.

Ключові слова: спорт, філософія спорту, спорт, духовне та тілесне, гра, соціальні цінності, розвиток особистості.

Шеремет Л.А. Спорт как социальное явление и факт культуры: основные аспекты философского рассмотрения.

В статье рассмотрены методологические основы исследования спорта как социального явления и факта культуры. Особое внимание уделено вопросу о культурной детерминации спорта как деятельности и образа жизни. Проведен анализ основных аспектов философского исследования спорта, которые включают в себя как соотношение спорта с другими формами человеческой культуры, так и проблему формирования ценностных ориентиров человеческой деятельности и развития личности, освещается роль физической и спортивной культуры в контексте проблемы формирования ценностных ориентаций личности и общества; рассматривается функциональное поле физкультурной и спортивной деятельности.

Исследуются такие универсалии, как спорт и зрелище. Автор останавливается также на понятийном статусе спорта, как определенном образе жизни, чистом образе социальной и духовной деятельности, предполагающей во всем размеренность, желание помочь людям, служение общечеловеческим ценностям. Но главным предметом современного спорта был и остается человек, его индивидуальная и общественная жизнь. Спорт, как и наука, искусство, философия является формой духовной жизни, основу которой образует этическая воля и которая развивается не только по объективным, но и по субъективным законам.

Ключевые слова: спорт, философия спорта, духовное и телесное, игра, социальные ценности, развитие личности.

Sheremet L. Sport as Social Phenomenon and the Fact of Culture: Major Aspects of Philosophical Consideration.

The article considers the methodological basis of research of sport as a social phenomenon and the fact of culture. Particular attention is paid to the cultural determination of sport as an activity and lifestyle. The analysis of the main aspects of the philosophical study of sport, including how to relate to their sport with other forms of human culture, and the problem of the formation of values in human performance and personal development, an analysis of physical culture and sports in the context of the formation of value orientation of the individual and society; The functional field of physical culture and sports activities. We investigate such universals as sports and theater. Also, the author dwells on the conceptual status of sport as a way of life, pure image of social and spiritual activities throughout the regularity suggests, the desire to help people, the ministry of human values. But the main object of modern sport was and remains a man, his individual and social life. Sport, like science, art, philosophy is a form of spiritual life, which forms the basis of an ethical will, and which develops not only objective, but also subjective laws.

Key words: sport, philosophy of sport, spiritual and corporal, game, social values, personal development.